

NORSK LOGOPEDLAG

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref.

Vår ref. GH/RF/EB

Dato: 09.11.09

Høring: NOU 2009:18 Rett til læring. Innstilling fra utvalget for bedre læring for barn, unge og voksne med særskilt behov

Vedlagt følger Norsk Logopedlags høringsuttalelse til NOU 2009:18 Rett til læring.
Innstilling fra utvalget for bedre læring for barn, unge og voksne med særskilt behov.

For styret i Norsk Logopedlag

Gro Hartveit

Randi Fosser

Elisabeth Berg

Høringsuttalelse – NOU 2009:18 Rett til læring.

Norsk Logopedlag (NLL) er en faglig interesseorganisasjon for logopeder. Organisasjonen har som et av sine formål å arbeide for utbygging og sikring av et godt behandlingstilbud for mennesker i alle aldre med språk-, tale- og kommunikasjonsvansker.

NLL har vært spesielt opptatt av følgende punkter i rapporten:

1. Voksenopplæring – ref. kap. 7
2. Tidlig innsats og kartlegging – ref. kap. 13
3. Rett til spesialundervisning – ref. kap. 14
4. Økt kompetanse på alle nivåer – ref. kap. 18

Pkt. 1 – Voksenopplæring

NLL mener det er bra at utvalget også har vært opptatt av de voksne og deres behov for opplæring og utdanning. Vi savner imidlertid tiltak i forhold til voksne med språk-, tale- og kommunikasjonsvansker, som for eksempel stemmevansker og afasi. Det er vår erfaring at disse gruppene ikke alltid får et godt nok tilbud.

Pkt. 2 – Tidlig innsats og kartlegging

NLL er enige i betydningen av tidlig innsats og forebygging. Som en del av dette er språkkartlegging av alle barn ved 3-, 4- og 5-årsalderen, og på begge språk for minoritetsspråklige, viktig, men også svært ressurskrevende. Det er nødvendig å utvikle gode rutiner for hvordan kartleggingen skal gjennomføres og hvilke yrkesgrupper som skal være ansvarlige for selve gjennomføringen.

Tidlig innsats er ikke bare viktig i forhold til alder, men også i forhold til rask inngripen etter oppstått skade. En del av våre brukergrupper, som for eksempel dem med ervervede hjerneskader eller voksne med stemmevansker, får ikke alltid den hjelpen de har behov for eller krav på.

NLL er opptatt av å sikre et godt behandlings- eller opplæringstilbud også for disse gruppene.

Pkt. 3 – Rett til spesialundervisning

NLL støtter ikke utvalgets forslag om å erstatte §5-1 i Opplæringsloven med en rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen. Vi er bekymret for at en slik endring vil svekke de svakestes rett til å få den hjelpen de har behov for. At vedtak om ekstra tilrettelegging, med noen unntak, heller ikke krever sakkyndig vurdering, kan i tillegg bidra til at det blir uklart hvem denne retten gjelder for, og når retten skal tre i kraft. En svekking av retten til spesialundervisning kan i tillegg svekke foreldres rett til å klage på et manglende eller utilfredsstillende opplæringstilbud.

Norsk Logopedlag mener det er nødvendig å styrke retten til spesialundervisning generelt. Vi ønsker i tillegg en presisering av retten til logopedtjenester i forskriftene til Opplæringsloven, fordi vi erfarer at tilbudet er svært ulikt fra kommune til kommune. Vi er opptatt av at mennesker med språk-, tale- og kommunikasjonsvansker skal få den hjelpen de trenger, gitt av logopeder, som er den yrkesgruppen som har den nødvendige fagkompetansen. NLL mener at en presisering i lovverket, vil være med på å sikre lik praksis i landets kommuner.

Norsk logopedlag mener derfor at begrepsbruken her er viktig å opprettholde. Begrepet spesialundervisning må opprettholdes i alle offentlige utredninger, og i tråd med § 5 i opplæringsloven.

Pkt. 4 – Økt kompetanse på alle nivåer

Utvalget fikk i oppdrag å vurdere framtidig kompetansebehov i tiltakskjeden rettet mot barn, unge og voksne med særskilte behov. Norsk Logopedlag støtter tanken om økt kompetanse på alle nivåer, både i forhold til å styrke grunnutdanningen og etter- og videreutdanningen. Vi er videre enige i utvalgets forslag om at dette må gjelde både allmenn kvalifisering og kvalifisering i forhold til barn og elever med særskilte behov, og logopeder vil være en av flere yrkesgrupper det er naturlig å tenke på i denne sammenhengen.

Tilgangen på logopeder varierer sterkt fra kommune til kommune, og fra skole til skole. Ikke alle PP- kontor har tilsatt logoped, og i noen kommuner finnes det ikke utøvende logopeder. Dette medfører at ikke alle får den hjelpen de har behov for. Det er for få logopeder i Norge i dag og det utdannes for få til å dekke behovet. Utdanningen foregår kun 2 steder; ved universitetene i Bergen og i Oslo. Siden kvalitetsreformen av høyere utdanning i 2003, er utdanningen på mastergradsnivå. NLL mener at det både trengs flere studieplasser og studiesteder, men er samtidig opptatt av at utdanningen må være på mastergradsnivå for å sikre en god nok faglig kvalitet.